

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XCI. An diversa virerum & mulierum natura sit: an alia in civili
administratione: seu: An mulieres ad civilis administra

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

gibus, contra quam in lib. de Resp. fecit, Mel & Tui discrimen sancit, rerum dominia & possessiones distinguit, verat rem alienā præter voluntatē injussūq; Domini capere, confirmat contractus. Uti, inquit, nec tu Meum meo injussu capere debes: Ita neq; ego Tuum tuo. Et paulò pòst. Ea quæ non deposuisti, ne rollito.

XCI.

An diversa virorum & mulierum natura sit: an alia in civili administratione. seu: An mulieres ad civilis administrationis munera cum viris admitti debeant?

QUÆSTIO illustris est πολιτικός ἡδίκη: An mulieribus cura viris communia sint officia πολιτικῆς διοικήσεως officia, ut videlicet mulieres peræquæ temp. administrant, judicant, arma tractent, bellum gerant, proindeq; eodem modo instituantur. Sententia affirmata est in 5. de Rep. Platonis. Negata est Aristotelis, eaq; vera, quæ ἀνδ' ἀγῶν^ο obtine- l. Polit. ca. 3.

ri potest, ac congruit cum hoc pronunciatō veteris Theologi: Mulier nec docere potest, nec testis esse, nec judicare: quantò magis non potest imperare. Etsi enim una sit res publica: una tamen hæctenus esse debet, ut naturarum, quæ diversis hominibus diversæ conveniunt, maxima ratio habeatur, atq; aded unusquisq;

Dd 6

quisq;

Unusquisq;
in ea re de-
bet peculiari-
ter versari
ad quam
natura est
aptus.

quisque in suo quodam & proprio opere, ad quod natura aptus est, versetur, ne existat in ea *ἀταξία*. Jam verò est apud omnes sanos minime controversum: Virum esse caput mulieris: Non debere mulierem *ἀδερτεῖν ἀνδρός*, sed penes virum autoritatem & imperium esse debere, mulieres verò *ἰπποτάσασθαι*, id est, subiectas esse viro, & dicto ejus audientes. Deus enim mulierem infirmiore natura creavit: Virum verò firmiore. Hinc sapienter constitutam lege Salica: Ne regnum Francicum cadat in colum, id est, ne mulieres vel regno succedant, vel regnum administrent. Hoc igitur generatim & *ἀδελφῶν* enunciatur: Omnia publicà munera mulieribus cum viris indiscriminatim communia esse debere, falsum est, cum reipublica *ἐυταξία* postulet, ut ex varia naturarum viri & mulieris ratione functiones prudenter distribuantur. Destructo universali illo enunciato concidit & *πῶς* Platonium: Musices & gymnasticas instituta mulieribus cum viris communia esse debere, ut nimirum ille æquè ac hi eadem disciplina instituantur atq; exerceantur, quatenus ingenio ad eam apto sint. Sed dat Plato, feminam naturam *ἰσθμῶν* virosum natura infirmiore esse, atq; idèd leviora munera forminis in repub. transmittenda: non tamen diversam esse naturam formine à viri natura in ipsa

In ipsa civili administratione. Verum inquam ego, hoc ipsum est, de quo controversitur, & quod nos negamus. Non enim natura foeminae tale *ἡγεμονικόν* dedit, quale viro. Qualis dominatus sit foeminae, lex 12. Tab. bene definit his verbis: Mulier viro legitimè conjuncta sacrorum fortunarumq; sociabilis esto, utque hic domus dominus: ita & haec domina. Dominatio igitur foeminae privata est, non publica. Putat & Plato nec per se bonum nec malum, sed *ἀδιδόξον* esse, etsi insolens sit, nudas mulieres cum viris certare in gymnasiis. Sed hoc est postulatum ejus, quod non damus. Contra enim honestatem est, ac proinde contra legem naturae, quae hanc finibus quibusdam & cancellis verecundiae circumscripsit atq; circumvallavit, ideoque est non tantum novum, sed etiam ridiculum & revera malum, mulieres cum viris nudas in publicum prodire. Quod in republica Lacedaemoniorum jam olim id factum est, de eo non laboramus, qui non tam exemplis quam bonis legibus vivimus, & pravitate nullam esse praescriptionem statuimus. Etiam autem alia masculino, alia foeminino sexui conveniant: & semper Telemachus apud Homerum nolit matrem in concione manere, inquit: Oratio viris curae sit. Et honesta sit haec oratio virginis apud Ovidium: Fo-

mina sum & virgo natura mitis & annis.
Non faciunt molles ad fera bella manus.
Quid mihi cum ferro, quid bellica tela puella?
Aptior est digitis lana colusq; meis: ta-

Fœmina 2.
liquâdo of-
ficia obire
virilia & ma-
gistratû ge-
rere potest.
Lib. 3. cap. 2.

men aliquando datur laudi mulieribus, cum,
postulante necessitate, officia virorum ob-
sunt: sicut Ennius virginem bellatricem lau-
dat. Vos etenim juvenes animum geritis mu-
liebrem, illaq; virgo viri. Sic de Cælia Roma-
na virgine Valerius Maximus: Viris puella lu-
mine virtutis præferenda. In historia sacra
extat exemplum Judithæ, quæ virili animo
Holofernem obruncavit, & patriam obfi-
dione liberavit. In Ethnica historia antiqua
laudantur gubernatrices & bellatrices Ama-
zones, Semiramis, Temiris. Laudatur item
Candaule Ægyptiaca, Amalafuntha Gothica,
Margareta, trium regnorum, Daniæ, Sueciæ,
& Norvvegiæ regina. Hodie quoq; exemplû
est administrationis muliebris, & quidem fel-
licis, serenissima & Christianissima Regina
Angliæ. Colos etiam aliquando arripuisse im-
perium in Gallia: Sed eam colorum domina-
tionem satis quoq; infelicem fuisse, testatur
Gallica historia. Sed inquis: Quòd mulieres à
Platone asciscuntur ad bellicæ rei exercita-
tionem, non exiguam habet rationem: ut vi-
dellicet, cum pro aris & focis, pro patria & li-
beris dimicandum est, ita sint institutz, ne ve-
cordi

Object.
Plato 7. &
2. de legib.

cordi & ignava consternatione viros ab officio revocent, sed potius ipsis in carissimum communiumq; rerum defensione communem operam conferant. Militarem igitur disciplinam mulieres docentor. Respondeo illam rationem non esse satis gravem. Nam experientia docuit ipsam necessitatē extremam hujusmodi animi intrepidam presentiam mulieribus sumministrasse ad hostium in petus sustinendos, & tumultus bellicos minimè reformidandos. Johann. Serranus in Platon. 8. de leg. Vide & Justum Lipsium 3. cap. lib. 2. Civilis doctrinæ, ubi foeminas aliquando sceptricas esse eruditè probat.

XCII.

An Christianis principibus legitimis bellis interdicitum sit?

Negatur. Formula Declamationis.

Exordium à collatione. Quemadmodum furiosi isti Catabaptistæ, omne studium huc convertunt, ut sublatis magistratibus, legibus, judiciis, universum civilem ordinem labefactent: sic etiam Christianis principibus jus potestatemq; gerendi legitima bella adimere conantur. *Propositio.* Quod si eo facerent consilio, ut à bellis civilibus ad concordiam reducerent, laudandi essent: Sed cum nihil quærant aliud, quàm ut qualvis respublicas

Dd 5 impunè